

Άγιος Θεοφάνης ο Έγκλειστος: Οι αμφιβολίες για την πίστη μας

[Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες](#) / [Άγ. Θεοφάνης ο Έγκλειστος](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Άγιος Θεοφάνης ο Έγκλειστος.

Αμφιβολίες γύρω από το Θεό και την πίστη έχουν κάποτε-κάποτε σχεδόν όλοι. Μπορούν, ωστόσο, να τις διώξουν εύκολα με σκέψεις αντιρρητικές, που επιβεβαιώνουν την αλήθεια της θείας αποκαλύψεως για τον κόσμο και τον άνθρωπο: η τάξη και αρμονία του σύμπαντος, το θαύμα της ζωής, όλα τα άλλα υπερφυσικά και εξάισια θαύματα του Κυρίου και των αγίων Του, πάνω απ' όλα όμως ή μαρτυρία της συνειδήσεως των καλοπροαίρετων και αγνών ψυχών.

Τα έργα του Θεού, που μαρτυρούν για την ύπαρξη και την πρόνοια Του, έχουν πολλές πλευρές. Μια πλευρά είναι κατάφωτη και γι' αυτό καταφανής. Μια άλλη είναι απλά φωτεινή και διακριτή. Άλλη είναι αμυδρόφωτη και δυσδιάκριτη. Άλλη πάλι είναι σκοτεινή και γι' αυτό αόρατη. Την τελευταία τούτη πλευρά αφορούν οι αμφιβολίες. Έτσι, όμως, οικονόμησε τα πράγματα ό Κύριος, για να δοκιμάζεται ή ειλικρίνεια της αναζητήσεως Του από τις ψυχές μας, καθώς και η ταπείνωση μας.

Βλέπετε, ο Θεός και τα έργα Του προσεγγίζονται και γνωρίζονται μόνο με την ταπείνωση.

Πιστεύετε πως όπου είναι ο Θεός και η αλήθεια Του, δηλαδή παντού, όλα θα πρέπει να πλημμυρίζουν με φως, να γίνονται αντιληπτά με τις αισθήσεις, να εμπνέουν δυνατά τις ψυχές, να κραυγάζουν για τη θειότητά τους! Δεν αντιλαμβάνεστε ότι, με το να σκέφτεστε έτσι, θέλετε να καθορίζετε εσείς το πως πρέπει να ενεργεί ο Θεός;! Και τούτο, όπως αναμφίβολα θα συμφωνήσετε, είναι αδιανόητο, γιατί, αν συνέβαινε, θα διασάλευε τη φυσική τάξη των πραγμάτων.

Τα έργα του Θεού αυτά καθεαυτά είναι ακριβώς θεία, η θειότητά τους όμως είναι καλυμμένη μ' ένα αόρατο παραπέτασμα. Γιατί; Έτσι θέλησε ο Θεός -τούτο μόνο έχω να πώ. Οι βουλές της θείας Σοφίας και Αγάπης είναι ανεξιχνίαστες. Δεν υπάρχει αμφιβολία, πάντως, πως ανέκφραστη ομορφιά και άπλετο φως κρύβονται πίσω από το παραπέτασμα, που δεν αφήνει τους άπιστους ανθρώπους να δουν την αλήθεια. «Τα γαρ αόρατα του Θεού από κτίσεως κόσμου τοις ποιήμασι νοούμενα καθοράται, η τε αίδιος αυτού δύναμις και θειότηης», λέει ο απόστολος (Ρωμ. 1:20). Δηλαδή, μολονότι είναι αόρατες και η αιώνια δύναμη του Θεού και η θεϊκή Του ιδιότητα, οι άνθρωποι μπορούν να τις δουν και να τις εννοήσουν, από τότε που έγινε ο κόσμος, μέσω των δημιουργημάτων Του. Ποιοι άνθρωποι, όμως; Μόνο οι πιστοί και καλοπροαίρετοι. Και όχι, βέβαια, οι τυπικά πιστοί, αλλά εκείνοι που ζουν θεάρεστα.

Πρέπει να σπάσεις το καρύδι, για να βρεις και να γευθείς την ψίχα του, τη νόστιμη και θρεπτική. Ο Κύριος δεν αποκαλύπτει τα μυστήρια Του σε όλους και δεν πετάει τα μαργαριτάρια στους χοίρους. Γι' αυτό και στο λαό μιλούσε για τη βασιλεία Του με παραβολές. Όσοι είχαν τις πνευματικές προϋποθέσεις, τις κατανοούσαν και φωτίζονταν από την αλήθεια.

Οι σπόροι, που πέφτουν στη γόνιμη γη, θαρρείς πως σαπίζουν και χάνονται. Όμως, με τη δύναμη που έχει βάλει μέσα τους ο Θεός, βλαστάνουν και αυξάνονται και δίνουν καρπό πολύ. Έτσι γίνεται και με τους σπόρους του θείου λόγου. Σπέρνονται σ' όλων των ανθρώπων τις καρδιές, βλαστάνουν όμως μόνο στις γόνιμες.

Η πίστη δεν μειώνεται σε τίποτε από το γεγονός ότι δεν πιστεύουν όλοι. Μην κοιτάτε τους απίστους. Κοιτάξτε τους αληθινά πιστούς και διαπιστώστε τι απολαμβάνουν μέσω της πίστεως. Η χριστιανική πίστη δεν είναι ένα φιλοσοφικό σύστημα, αλλά τρόπος ανορθώσεως του πεσμένου ανθρώπου από τον Θεάνθρωπο Χριστό με τη χάρη του Αγίου Πνεύματος. Παρατηρήστε, λοιπόν, οποιονδήποτε ακολουθεί τ' αχνάρια του Κυρίου. Και θα δείτε πως αυξάνεται σιγά-σιγά, πως ωριμάζει πνευματικά και γίνεται μέγας, όσο κι αν είναι ασήμαντος για τον κόσμο.

Να, λ.χ., ο στάρετς Σεραφείμ του Σάρωφ ήταν άνθρωπος απλοϊκός, αγράμματος. Και πού έφτασε; Μ' ένα του λόγο έκλεινε το στόμα των πολυδιαβασμένων άπιστων. «Τα μωρά του κόσμου εξέλέξατο ο Θεός ίνα τους σοφούς καταισχύνη, και τα ασθενή του κόσμου εξελέξατο ο Θεός ίνα καταισχύνη τα ισχυρά, και τα αγενή του κόσμου και τα εξουθενημένα εξελέξατο ο Θεός, και τα μη οντά, ίνα τα όντα κατάργηση» (Α Κορ. 1:27-28). Έτσι μεταμορφώνει η θεία χάρη όλους όσοι της παραδίνονται.

Ο Κύριος, λοιπόν, σας καλεί στην πίστη, θέλει τη σωτηρία σας. Και θα σωθείτε, αν ακούσετε τη φωνή Του και Τον ακολουθήσετε σταθερά, αταλάντευτα. Για χάρη Εκείνου, που τόσο σας αγαπά, ποδοπατήστε κάθε αμφιβολία. Έτσι θα Του προσφέρετε τη μεγαλύτερη θυσία, για την οποία θα σας ανταποδώσει πολλά. Οι αμφιβολίες είναι ζιζάνια, που σπέρνει ο εχθρός στο χωράφι της ψυχής σας, ανάμεσα στα στάχυα του σιταριού. Γιατί τον αφήνετε να απεργάζεται την καταστροφή σας; Διώξτε τον και πλησιάστε το Σωτήρα μας, που σας απλώνει φιλόστοργα το χέρι Του. Να ταπεινωθείτε, γιατί, όπως σας είπα, μόνο στους ταπεινούς αποκαλύπτεται ό Θεός. Να προσεύχεστε, γιατί η προσευχή σας περιτειχίζει και σας προφυλάσσει από τις επιθέσεις του πονηρού. Και να πάρετε στερεή απόφαση: Ποτέ να μη δέχετε λογισμό αμφιβολίας. Με την πρώτη εμφάνιση του, να τον πετάτε έξω από τη διάνοιά σας δίχως συζήτηση, όσο εύλογος κι αν φαίνεται. Έτσι θα βάλετε τέρμα σ' όλες τις πλεκτάνες του έχθρου.

Πηγή: Οσίου Θεοφάνους του Εγκλείστου, Χειραγωγή στην πνευματική ζωή, Ι. Μ. Παρακλήτου, Έκδ. ε', σ. 84 κ.ε.